

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **M., s.r.o.**, H. X., B., IČO: X., proti žalovanej: **Mgr. P.G.**, bývajúca v B., D. X., **o zaplatenie 20 739,- Sk s prísl.**, ktorá vec sa viedla na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 8 C 239/2004, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2007 sp.zn. 4 Co 191/06, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej náhradu trov dovolacieho konania 1 665,50 Sk, do rúk jej zástupkyne JUDr. A.K., advokátky Advokátskej kancelárie so sídlom v B., B. X., do troch dní.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) rozsudkom z 13. júna 2007 sp.zn. 4 Co 191/06 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava II (súd prvého stupňa) z 27. februára 2006 č.k. 8 C 239/04-234 v jeho odvolaní napadnutej (zamietajúcej) časti a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania. Rozhodol tak podľa § 219 Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) majúc za to, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti, ktorou bola zamietnutá žaloba v sume prevyšujúcej 510,- Sk, je správne. Námietku žalobcu, že platobný rozkaz súdu prvého stupňa zo 14. júla 2004 č.k. 32 Ro 722/2004-32, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť mu 20 739,- Sk spolu s poplatkom z omeškania, nadobudol právoplatnosť 17. augusta 2004 a odpor proti nemu mal byť správne odmietnutý, ako oneskorene podaný, odvolací súd nepovažoval za opodstatnenú. Uviedol, že doručienka o doručení platobného rozkazu „nepreukazuje pravdivosť toho, že aj zásielky určené do vlastných rúk odporkyne, bol splnomocnený preberať jej otec A.G., pretože navrhovateľ na dôkaz opaku neponúkol jednoznačný dôkaz, pričom ustanovenie § 173 ods. 1

O.s.p. jednoznačne stanovuje povinnosť platobný rozkaz doručiť odporcovi do vlastných rúk s tým, že náhradné doručenie je vylúčené.“

Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobca podal dovolanie, ktoré odôvodnil dovolacími dôvodmi podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O.s.p.; dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ustanovením § 237 písm. d/ O.s.p. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Podľa žalobcu je konanie odvolacieho súdu, ale i konanie súdu prvého stupňa, postihnuté vadou spočívajúcou v tom, že sa vo veci konalo, hoci sa v nej už prv platobným rozkazom právoplatne rozhodlo. Platobný rozkaz súdu prvého stupňa zo 14. júla 2004 č.k. 32 Ro 722/2004-32 bol 2. augusta 2004 riadne doručený A.G., ktorého žalovaná splnomocnila, aby za ňu prijímal na pošte všetky jej adresované zásielky. Lehota na podanie odporu proti platobnému rozkazu tak márne uplynula 17. augusta 2004. Súd prvého stupňa potom bezdôvodne doručil platobný rozkaz 24. septembra 2004 aj žalovanou zvolenej zástupkyni a neprávom pokračoval v konaní na základe ňou podaného odporu. Pri doručovaní uvedeného platobného rozkazu nešlo o prípad náhradného doručovania podľa § 47 ods. 2 O.s.p., ako to vyplýva z argumentácie odvolacieho súdu, ale o doručovanie do vlastných rúk splnomocnencovi a to v súlade s § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka a príslušných ustanovení Poštových podmienok S. P., a.s. Podľa žalobcu nebolo pritom právne významné, či A.G. bol alebo nebol splnomocnený zastupovať žalovanú v konaní pred súdom podľa § 24 O.s.p. Tiež uviedol, že „podľa § 32 ods. 2 Občianskeho zákonníka musí byť teda predmetný platobný rozkaz považovaný za doručený a prípadné pokyny žalovanej dané A.G. ohľadne prijímania zásielok určených žalovanej do vlastných rúk nemajú vplyv na právne účinky doručenia, nakoľko tieto neboli známe ani pošte a ani súdu.“ Ak žalovaná tvrdí opak, musí pravdivosť tohto svojho tvrdenia súdu dokázať. Dosiaľ však súdu takýto dôkaz, t.j. dôkaz o platnom obmedzení alebo odvolaní splnomocnenia udeleného A.G., nebol poskytnutý. Občiansky súdny poriadok nezakazuje adresátom zásielok, aby na prijatie zásielok určených do ich vlastných rúk splnomocnili iné osoby. Súdy, povinné kedykoľvek za konania skúmať, či sú splnené podmienky, za ktorých môžu konať, opomenuli zisťovať, či vo veci, z vyššie uvedeného dôvodu, nie je prekážka právoplatne rozhodnutej veci. Odvolací súd naostatok ani riadne neodôvodnil svoj záver, že platobný rozkaz nebol riadne doručený, čo robí jeho rozhodnutie nepreskúmateľným. Žalobca v ďalších častiach dovolania namietal správnosť skutkových a právnych záverov odvolacieho súdu vo veci samej.

Žalovaná navrhla dovolanie žalobcu zamietnuť a žalobcovi uložiť povinnosť zaplatiť jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, pretože právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu možno napadnúť dovolaním len pokiaľ to pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Ak dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, je prípustné len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Dovolanie je naostatok prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného vo veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

Žalobcom napadnutý rozsudok nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 – 3 O.s.p., pretože ním bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, pričom odvolací súd v ňom nevyslovil prípustnosť dovolania a vo veci dovolací súd, právnym názorom ktorého by bol odvolací súd viazaný, dosiaľ nekonal a nerozhodol.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia (§ 242 ods. 1 O.s.p.), neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie a rozhodnutie odvolacieho súdu nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. [t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu (písm. a/), nedostatku spôsobilosti účastníka (písm. b/), nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka (písm. c/), o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania (písm. d/), o prípad nedostatku návrhu

na začatie konania vo veciach, ktoré možno začať len na návrh (písm. e/), o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať (písm. f/), či o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným (písm. g/)].

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až c/ a písm. e/ až g/ O.s.p. žalobca nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Žalobca odôvodňuje svoje dovolanie tým, že konanie odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa sú postihnuté vadou spočívajúcou v tom, že sa vo veci konalo, hoci sa v nej už prv právoplatne rozhodlo (vada konania podľa § 237 písm. d/ O.s.p.), a to platobným rozkazom zo 14. júla 2004 č.k. 32 Ro 722/2004-32, ktorý, keďže proti nemu nebol podaný včas odpor, nadobudol účinky právoplatného rozsudku. Tvrdí, že platobný rozkaz súdu prvého stupňa bol žalovanej účinne doručený 2. augusta 2004; prevzal ho A.G., ktorého žalovaná podľa Poštového poriadku, vydaného S. P., a.s., splnomocnila, aby za ňu prijímal jej adresované zásielky. Podľa odvolacieho súdu ale žalobca vytyka predmetnú vadu konania súdom nižších stupňov neopodstatnene.

Právna úprava doručovania v občianskom súdnom konaní plní veľmi významnú funkciu. Súd totiž môže konať a rozhodovať len vtedy, ak má riadne preukázané, že účastníci dostali všetky písomnosti, prijatie a znalosť ktorých je predpokladom ďalšieho postupu v konaní, použitia opravného prostriedku, prostriedkov procesnej obrany a ochrany a ďalších úkonov, ktoré je prípustné urobiť len v zákonom alebo súdnom ustanovenej lehote. Obzvlášť doručovanie súdnych rozhodnutí vo veci samej je nevyhnutným predpokladom právoplatného skončenia veci, prípadne i vykonateľnosti súdneho rozhodnutia (ak je rozhodnutie vykonateľné bez ohľadu na právoplatnosť). Doručovanie ovplyvňuje skúmanie procesných podmienok základného konania, odvolacieho konania, ako aj konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch. Právna úprava doručovania preto plne rešpektuje záujmy účastníkov konania a nevyhnutnosť ich úplného a účinného informovania prostredníctvom tohto procesnoprávneho úkonu. Ak nebola písomnosť doručená správne podľa zákonných predpisov, má to priamo za následok vadnosť, nezákonnosť doručenia, s ktorou vadou sú spojené závažné procesnoprávne účinky; ak došlo k vadnému doručeniu rozhodnutia alebo ho súd vôbec opomenul doručiť, nemôže rozhodnutie nadobudnúť právoplatnosť.

Splnenie požiadavky riadneho doručenia je obzvlášť dôležité v tzv. rozkaznom konaní, výsledkom ktorého je vydanie platobného rozkazu. Toto konanie, keďže ide skrátene proces, vyžaduje, aby platobný rozkaz bol doručený do vlastných rúk odporcu; jeho náhradné doručenie je vylúčené (§ 173 ods. 1 O.s.p.). Zásada rovnosti účastníkov tohto konania je prvýkrát realizovaná až doručením platobného rozkazu žalovanému (odporcovi), pretože až týmto úkonom je mu daná možnosť prejaviť svoju vôľu a vyjadriť sa k veci. Pokiaľ by súd túto zásadu nerešpektoval, porušil by základné ustanovenia zakotvené v čl. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd o rovnosti účastníkov v konaní a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 uvedenej Listiny o spravodlivom procese, premietnuté aj do ustanovení § 1, § 3 a § 18 Občianskeho súdneho poriadku.

Občiansky súdny poriadok umožňuje doručenie písomností, hoci aj určených do vlastných rúk, aj inej osobe než účastníkovi, výslovne však upravuje podmienky a spôsob takého postupu. Podľa § 49 ods. 1, prvá a druhá veta, O.s.p., ak má účastník zástupcu s plnomocenstvom pre celé konanie, doručuje sa písomnosť len tomuto zástupcovi. Ak má však účastník osobne v konaní niečo vykonať, doručuje sa písomnosť nielen zástupcovi, ale aj jemu. Rovnako ustanovenie § 49 ods. 2 O.s.p. v znení do 30. júna 2007 (ktoré ustanovenie treba vzhľadom na čas doručovania platobného rozkazu použiť - § 372o ods. 1 O.s.p.) ustanovovalo, že keby doručovanie účastníkovi bolo spojené s ťažkosťami alebo s priet'ahmi, môže mu súd uložiť, aby si zvolil pre prijímanie písomností zástupcu, ktorému možno bez ťažkostí a priet'ahov doručovať. Ak si ho nezvolí, budú sa pre neho písomnosti ukladať na súde s účinkami doručenia; o tom treba účastníka poučiť. V ostatne uvedenom prípade mohol teda súd uložiť ako povinnosť to, čo bolo inak oprávnením účastníka (porovnaj § 24 a 49 ods. 1 O.s.p. v znení do 30. júna 2007), t.j. aby si v súdom ustanovenej lehote zvolil svojho zástupcu a oznámil jeho ustanovenie súdu. Ten potom pre účastníka preberal všetky písomnosti súdom zasielané. Taký zástupca pre prijímanie písomností sa nemusel preukazovať súdu písomným plnomocenstvom; jeho ustanovenie bolo voči súdu účinným, len čo súdu došlo o tom oznámenie od zastúpeného. Zákon neviazal uloženie povinnosti ustanoviť si zástupcu pre prijímanie písomností na iné ako vyššie uvedené podmienky. Ak tieto podmienky podľa § 49 ods. 2 O.s.p. v znení do 30. júna 2007 neboli dané, ponechal súd ustanovenie zástupcu pre doručovanie podľa procesnoprávných predpisov na vôľu účastníka. Zástupcom účastníka pre doručenie mohol byť len ten, kto mal kvalifikáciu byť zástupcom podľa § 27 O.s.p. Aj pre tohto zástupcu, ak vypovedal plnomocenstvo, platil záväzok (a zároveň i oprávnenie) podľa § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka urobiť všetko, čo

neznesie odklad, aby splnomocniteľ alebo jeho právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach.

Všetky tieto zákonom povolené možnosti doručenia písomnosti inému než účastníkovi konania, založené úkonom účastníka, stanú sa ale účinnými voči súdu (rovnako ako ostatné procesné úkony) len vtedy, ak boli súdu oznámené. Súd môže doručiť písomnosť inej osobe než účastníkovi len vtedy, ak je mu známe, že táto osoba je oprávnená účastníkovi určenú písomnosť pre neho alebo v jeho zastúpení prevziať. Až potom bude mať riadne preukázané, že účastníci dostali všetky písomnosti, prijatie a znalosť ktorých je predpokladom ďalšieho postupu v konaní, použitia opravného prostriedku, prostriedkov procesnej obrany a ochrany a ďalších úkonov, ktoré je prípustné urobiť len v zákonom alebo súdnom ustanovenej lehote, teda preukázané tie podmienky, za ktorých môže konať vo veci a vydať príslušné rozhodnutie.

Splnomocnenie plnoletej osoby, aby za adresáta prijímala jemu adresované zásielky, podľa čl. 42 ods. 1 Poštových podmienok k službám, ktoré podľa zákona č. 507/2001 Z.z. o poštových službách v znení neskorších predpisov poskytuje S. P., a.s., nemožno považovať za zastupovanie v zmysle ustanovení § 31 a nasl. O.s.p. alebo za zastupovanie pre prijímanie zásielok podľa § 49 ods. 2 O.s.p. v znení do 30. júna 2007, pretože v prípade takého plnomocenstva splnomocnenec nemá procesnoprávne postavenie zástupcu podľa § 27 O.s.p. a na rozdiel od vyššie uvedených plnomocenstiev, preberá zásielky, ktoré sú zasielané adresátovi (... „aby za neho prijímala jemu adresované zásielky, ...“) a nie jemu, ako splnomocnencovi. Naostatok, nemožno opomenúť veľmi významnú okolnosť, a to, že udelenie plnomocenstva na preberanie zásielok podľa poštových podmienok sa súdu neoznámilo a teda ostalo voči nemu neúčinné.

Platobný rozkaz musí byť podľa § 173 ods. 1 O.s.p. doručený do vlastných rúk odporcu bez možnosti náhradného doručenia. Ak platobný rozkaz bol doručený osobe odlišnej od účastníka, ktorá nie je zástupcom s plnomocenstvom pre celé konanie alebo zástupcom pre doručovanie podľa § 49 ods. 2 O.s.p. v znení do 30. júna 2007, nemožno ho považovať za doručený, a to ani vtedy, ak sa zhodou okolností dostal do rúk účastníka, ktorému bol určený.

Dovolanie žalobcu teda nie je prípustné ani podľa § 237 O.s.p.

Prípustnosť dovolania naostatok nie je možné vyvodit' ani z inej vady (neuveďenej v § 237 O.s.p.), tvrďenej v dovolaní. Pre iné než v ustanovení § 237 O.s.p. uvedené vady rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania, dovolanie totiž nie je prípustné. Takáto vada môže byť právne významná len pri inak prípustnom dovolaní. Dovolanie žalobcu vo veci samej ale nie je prípustné podľa ustanovení upravujúcich prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku proti rozsudku odvolacieho súdu, v akej procesnej forme bolo napadnuté rozhodnutie vo veci samej vydané.

Pokiaľ žalobca v dovolaní namieta, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrďenia žalobkyne 1/ boli opodstatnené, nimi uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Keďže ustanovenia § 237, § 238 ods. 1 – 3 O.s.p. dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 13. júna 2007 sp.zn. 4 Co 191/06 nepripúšťajú, bolo potrebné tento opravný prostriedok odmietnuť podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 4 O.s.p.

Vzhľadom na uvedené, dovolacie konanie sa obmedzilo iba na fázu zisťovania podmienok prípustnosti dovolania a nemohlo pokročiť do ďalšej fázy, t.j. preskúmania vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

V dovolacom konaní úspešnej žalovanej vzniklo právo na náhradu trov konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Úspešná účastníčka v dovolacom konaní podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť jej trovy tohto konania v sume 3 331,- Sk za dva úkony právnej služby (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej priznal náhradu, ktorá spočíva

v odmene advokátky za jednu právnu službu, ktorú poskytla žalovanej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu žalobcu (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 1 250,- Sk, čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (§ 1 ods. 3 a § 16 ods. 3 tejto vyhlášky (t.j. 178,- Sk) a DPH, predstavuje spolu 1 665,50 Sk.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. augusta 2008

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: